No. 1883 | Zaterdag 14 Februari 1920. | 37ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag. Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
St. Elizabeths-gasthuis.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

RESIDU,

de concurrent van de Steenkool.

Residu of stookolie is een afval product van de ruwe petroleum. Reeds een paar jaar zijn we hier, dank zij de *Curaçaosche Petroleum-Maatschappij*, al tamelijk er mee vertrouwd. Wij weten reeds, dat de drie nieuwste booten van de K. W. I. M. residu gebruiken als stookolie in plaats van steenkolen om de machines in beweging te brengen. Hier in de stad heeft men reeds volop kennis gemaakt met den geur en den vetten rook, die deze schepen in de haven uit hun machtige schoorsteenen over de stad verspreiden. Telkens meer stoomschepen bouwen hun stookinrichting om, om ze voor residi als brandstof geschikt te maken.

En men behoeft geen profeet te zijn om te kunnen voorspellen, dat onze haven binnen niet al te langen tijd de gezochte aanloophaven zal worden voor tal van stoomers, die hier zullen binnenvallen niet enkel om hun lading te lossen of in te nemen, maar ook en vooral om hier hun voorraad stookolie in het Schottegat bij de *Isla* aan te vullen.

Velen verkeeren in de meening, dat residu als stookolie een nieuwe uitvinding is van den laatsten tijd, en dat daarom de schepen er nu eerst in plaats van steenkolen gebruik van maken.

Doch dat is een dwaling. Reeds vele jaren produceeren de petroleumraffinaderijen dezen afval.

Doch vooral nu door den oorlog de steenkolen ontzettend in prijs gestegen zijn — deels door vermindering der productie ten gevolge van gebrek aan werkkrachten en invoering van vermindering der werkuren, deels ook door stijging der productiekosten, een gevolg van de duurdere materialen en de enorme verhooging van de arbeidsloonen, niet minder ook door de veel hoogere transportkosten over zee,—door dit alles is residu in de laatste jaren een machtige concurrent geworden van de steenkolen.

Behalve deze extrinsieke redenen, bestaan er nog intrinsieke, die de waarde van de veel goedkoopere stookolie nog verhoogen.

Eén kilo residu levert dezelfde hoeveelheid warmte en geeft dus dezelfde drijfkracht als 8 kilo steenkolen.

Nog afgezien dus, dat een ton residu veel goedkooper is dan dezelfde hoeveelheid steenkolen, is het voor stoomschepen een niet genoeg te waardeeren voordeel, dat zij om denzelfden afstand af te leggen een 8 maal kleinere hoeveelheid aan brandstof hebben mede te nemen. En ook hiermede zijn nog niet eens alle voordeelen opgesomd. Want om zijn steenkolen te bergen, heeft een stoomboot afzonderlijke laadruimten noodig, die een aanzienlijke plaats beslaan, en op de ruimten voor lading moeten worden uitgespaard. Vooral tegenwoordig nu de vrachtprijzen zoo enorm gestegen zijn, beteekent alle ruimten, die aan boord door steenkolen wordt ingenomen, een ontzaggelijk verlies of winstderving voor een stoomvaartmaatschappij en alles wat dus aan laadruimten aan boord kan gewonnen worden, een even groot voordeel. En daartoe juist stelt het gebruik van residu als stookolie in staat.

Residu is een vloeibare brandstof. Deze stookolie kan dus ook veel gemakkelijker worden opgeborgen. Zij wordt niet in vaten meegenomen, doch eenvoudig in plaats van waterballast zelfs tusschen de dubbele bodems uitgestort, zoodat deze brandstof nagenoeg geen bijzondere plaatsruimte inneemt, en het vroegere kolenruim geheel en al voor vrachtgoederen kan gereserveerd worden.

***

In een onzer vorige nummers hebben wij onzen lezers uitvoerig verhaald, hoe door de systematische vernietiging van de steenkolenmijnen in Noord-Frankrijk, dat land voor de eerste tien jaren zeker 40 millioen steenkolen per jaar *minder* kan produceeren dan vóór den oorlog.

Het ligt voor de hand, dat men in Frankrijk alles op haren en snaren zet om dat enorm tekort op andere wijze aan te vullen. En zoo heeft men daar ook zijn toevlucht gezocht tot de stookolie of *mazout*, gelijk men het in Frankrijk met zijn Russischen naam noemt.

De Regeering heeft zelfs een specialen commissaris-generaal de Heer Henry Bérenger voor deze vloeibare brandstof aangesteld. Deze verhaalde dezen dagen in een interview aan een medewerker van het *Petit Journal* het een en ander over zijn plannen ter bevordering van het gebruik van deze stookolie:

„Hoewel bij de verwezenlijking van mijn plannen goede vorderingen worden gemaakt, moet men toch niet vergeten, dat mijn programma, hetwelk de vervanging van steenkool door stookolie beoogt, niet in één dag kan worden uitgevoerd. Evenals bij zoovele andere dingen zal ook hier het gebruik van stookolie geleidelijk toenemen. Onmiddellijk na den wapenstilstand besloot men in het kolen-tekort te voorzien door het gebruik van vloeibare brandstoffen uit te breiden. De eerste moeilijkheid, die ik toen had te overwinnen, waren de hooge invoerrechten op de petroleum, die 90 á 120 frs. per ton bedroegen, terwijl voor de steenkool niet meer dan fr. 1.20 per ton werd betaald.

Ik heb voet bij stuk gehouden. In December 1918 diende ik een wetsontwerp in, strekkende tot de verlaging van de invoerrechten op de *mazout*. Dit ontwerp werd door de Kamer en den Senaat aangenomen en op 3 Augustus werd de wet van kracht. Voor een ton *mazout* behoefde in het vervolg nog slechts 3 frs. aan invoerrechten te worden betaald.

Het gebruik van de stookolie maakt echter nieuwe maatregelen noodig. Doordat de *mazout* uit de vreemde havens naar de Fransche moet worden gebracht en vandaar naar de fabrieken, zullen een groot aantal tankschepen noodig zijn. Verder moeten er entrepots worden opgericht te Marseille, Havre, Brest, Bordeaux en Duinkerken, ten einde zoodoende steeds een hoeveelheid van 300.000 ton stookolie voorradig te hebben.

Van verschilende Fransche en buitenlandsche maatschappijen zijn reeds aanvragen binnengekomen voor den bouw van de tankschepen en de entrepots. Behalve de reeds bestaande reservoirs zijn twee nieuwe reservoirs sedert Februari 1919 in gebruik genomen, een te Donge bij St. Nazaire en een te Cherbourg.

Zijn het transport en de opslagplaatsen van de *mazout* verzekerd, dan moet deze nog naar de fabrieken worden vervoerd. Een eerste stap is gedaan met de toewijzing van de 2500 spoorwegtanks, die een jaar geleden door de Duitschers, krachtens de bepalingen van het wapenstilstandsverdrag zijn geleverd. Maar er moet rekening worden gehouden met de geweldige opstopping in de stations. Daarom heb ik gedacht een aantal kleine tank-schepen, die een 600 ton kunnen bevatten, voor het vervoer van de stookolie te gebruiken. Deze schepen kunnen van uit de havens, waar de groote tank-schepen liggen, de olie over de Fransche stroomen, rivieren en kanalen naar de fabrieken transporteeren.

Ook is er nog het buizen-systeem, doch mijns inziens is dit alleen van groote waarde voor de landen met een voortdurende productie. Bovendien is de *mazout* een dikke vloeistof, die onder den invloed van de koude bijna haar vloeibaarheid verliest. Het buizensysteem heeft echter zijn nut en daarom zou ik het onverstandig vinden, wanneer de staat het aanbod van een zekere maatschappij zou afslaan, die bereid is op eigen risico die buizen te leggen.

Wat het gebruik van de stookolie betreft, kan ik u zeggen, dat dit reeds een aanzienlijken omvang heeft aangenomen. Vooral wordt zij veel gebruikt voor ketels en motoren met inwendige verbranding.

Zij voldoet uitstekend op kruisers, torpedojagers en locomotieven. Ook het gebruik van de stookolie voor de verwarming der huizen zal spoedig algemeen worden. Verscheidene groote hotels hebben het voorbeeld van Boekarest en Quebec gevolgd. Verscheidene duizenden tonnen *mazout* zijn aan industrieelen geleverd.

Ten slotte kan ik u nog meedeelen, dat in Marokko, dicht bij de stad Petit-Jéan, petroleum-bronnen zijn ontdekt. Beantwoorden deze aan de verwachting, dan zal Frankrijk in Marokko een petroleum-veld van groote waarde bezitten."

***

Zooals ziet, heeft men in Frankrijk de grenzen voor het gebruik reeds uitgebreid. Ook op een groot aantal locomotieven wordt het reeds gebruikt. Tal van locomotieven zijn reeds omgebouwd en van een aparte stookinrichting voor het gebruik van residu (mazout) ingericht. Ook voor de verwarming van hotels en groote inrichtingen door middel van een buizennet biedt residu een uitstekend middel ter vervanging van steenkolen.

Gedeeltelijk heeft Curaçao dat voorbeeld reeds nagevolgd. Want twee fabrieken alhier hebben de steenkool als brandstof reeds afgedankt en er residu voor in de plaats genomen. Dat zijn de electrische centrale van de firma S. E. L Maduro & Sons en de ijsfabriek van den heer Evertsz. Vooral dat zelfs de firma Maduro, — die hier de grootste importeur is van de *Pocohontas-kolen*, die algemeen als de beste steenkolen beschouwd worden, — ook tot residu zijn toevlucht heeft genomen, is een sterke reclame voor het nieuwe artikel. Het bewijst immers evident, dat de firma Maduro, die aan zich zelf de steenkolen toch zeker tegen inkoopsprijs en tegen geringe transportkosten kan leveren, toch niet de concurrentie tegen residu, noch wat den prijs, noch als krachtiger warmteverwekker, kan volhouden.

In den laatsten tijd is men in Holland nog verder gegaan. Het gebrek aan brandhout maakte vele bakkers en eigenaars van drooginrichtingen hopeloos. Waarmede moest men de ovens stoken?

Met steenkool? Met hout? Met electrischen stroom? Met gas verwarmen? Het is alles even duur. Bovendien brengt het stoken met steenkool, hout of turf in bakkerijen het ongerief, dat het altijd niet even hygiënische gevolgen met zich brengt — de stof, de asch, zijn niet altijd bevorderlijk voor de reinheid in de bakkerij.

Men zocht dus naar een nieuw procedé, dat tevens voordeeliger en hygiënischer zou zijn.

De heer R. H. van Kooi, van het technisch Handelsbureau te Bussum, meende dit nu gevonden te hebben in het stoken van petroleum-residu.

Het is een bronolie product, ontdaan van den sterken petroleumreuk, maar dat alle verwarmingseigenschappen der petroleum behouden heeft.

Het stoken van dit residu geschiedt heel eenvoudig.

Van uit een tank wordt de residu door een buisje naar den oven geleid en met kracht in den oven gespoten, door middel van een exhauster, welke door zijn ventileerende kracht de olie door den oven verspreidt als een fijnen stofregen.

Is eenmaal het vuur in de olie gebracht, dan vlamt de brandstof als in ontelbare vuurspikkels op en verspreidt zich door den geheelen vuurhaard, welke geleidelijk en gelijkmatig gloeiend heet gestookt wordt.

De ovenist kan den warmtegraad reguleeren, door wijder openen van de oliekraan en door toevoer van meer lucht.

Buiten het voordeel van grooter brandstoffenbesparing, wint men ook *tijd* met het stoken van petroleum residu. Begint men een uurtje voor het bakken te stoken, dan is de oven zonder veel werk en omslag op temperatuur, wanneer het baksel er in moet. Bovendien blijft de oven regelmatig op dien warmtegraad, waarop men den oven hebben wil.

Van asch of roet heeft de ovenist weinig last.

Zoo is het gebruik van de petroleumresidu, tevens van wege de eenvoudige installatie, voordeelig, hygiënisch, tijdwinnend, en geheel reukeloos.

In vele bakkerijen in Nederland vindt dit nieuwe systeem van den uitvinder R, H. van Kool te Bussum reeds toepassing tot groote tevredenheid der gebruikers.

Vooral dat dit systeem zoo hygienisch en reukeloos werkt, is voor ons een groote verrassing. Want het is volstrekt geen kwaadspreken, wanneer we zeggen, dat hier op Curaçao residu, zoowel in figuurlijken als in letterlijken zin in een zeer kwaden reuk staat.

Het blijkt dus, dat er wel iets op te vinden is om dien kwaden reuk en ook dien lastigen rook onschadelijk te maken.

Doch wij richten onze blikken nog verder. Want het rijk der mogelijkheden is uitgebreid. Daar zullen dus nog wel meer toepassingen te vinden zijn ook hier in onze kolonie voor het gebruik van residu.

Wij denken hier in de eerste plaats aan het koken van aloë door middel van residu.

Iedereen weet dat Aruba geheel ontboscht, en het landschap daar nu troosteloos kaal is geworden omdat al wat hout is als brandstof voor het koken van de aloë is weggekapt. Overal ook op ons eiland, waar aloëvelden zijn aangelegd, verdwijnen langzamerhand daar in de nabijheid boomen en struiken en houtgewas onder den kookketel.

Daar is een tiental jaren geleden in twee onzer plaatselijke bladen een levendige polemiek gevoerd over het *pro* en *contra* van hout- of steenkolen als brandstof voor het koken van aloë.

Tegenwoordig bij de zooveel duurdere prijzen van de steenkolen zou zeker de balans geheel ten voordeele van brandhout overslaan, wanneer het steeds grooter gebrek daaraan geen nieuwe moeielijkheden opleverde.

Het wil ons daarom voorkomen, dat nu meer dan nooit de tijd gunstig is om tot *residu* als brandstof over te gaan.

En, ook al zou het residu-product van onze *Curaçaosche Petroleum-Maatschappij* niet die hygienische en reukelooze eigenschappen bezitten als waarvan hierboven gesproken is, dan nog zou dit voor het koken van aloë allerminst een bezwaar opleveren, daar die kookinrichtingen steeds buiten op het open veld gevonden worden, gewoonlijk zeer ver van woonhuizen verwijderd.

Met belangstelling wachten wij nu af of het particulier initiatief in actie zal komen. De *Curaçaosche Petroleum-Maatschappij* zoowel als het Gouvernement zullen zeker niet in gebreke blijven dat initiatief aan te wakkeren en in de goede richting te leiden.

Koloniale Raad.

Wenschelijkheids-Verordening.

Deze verordening heeft ten doel de meening van den Kolonialen Raad te vernemen over een uitkeering in eens aan de ambtenaren, beambten en het personeel bij het bijzonder onderwijs.

De uitkeering is bedoeld als een tegemoetkoming in den achterstand, waarin de ambtenaren enz. in geldelijk opzicht zijn komen te verkeeren, als gevolg van den langen duur der buitengewone tijdeomstandigheden.

De sedert het jaar 1918 toegekende duurtebijslagen konden dienen om het personeel in staat te stellen in zijn levensonderhoud te voorzien, doch daarnaast zijn meestal niet voldoende inkomsten beschikbaar geweest om in een periodieke uitgave als voor vernieuwing van schoeisel, kleeding, huisraad e. d. te voorzien.

De bovenstaande overweging was aanleiding, dat in Nederland een wetsontwerp bij de Staten-Generaal werd ingediend met gelijke strekking en werd dit ontwerp tot wet verheven.

Dezelfde overwegingen, die in Nederland golden voor een uitkeering in eens, zijn naar de meening van ondergeteekende ook hier, behoudens

enkele verschillen in verband met de plaatselijke toestanden, van toepassing.

De Nederlandsche regeling is dan ook op enkele uitzonderingen na, overgenomen.

Het ligt in de bedoeling de regeling als volgt te doen luiden:

a. Het sedert 1 October 1919 in Kolonialen dienst zijnde personeel, gehuwd of ongehuwd, dat een totaal inkomen, (inclusief duurtebijslag 1920), op 1 Januari 1920 heeft minder dan f 10.000,— ontvangt een maand salaris, voor zoover het een bezoldiging of toelage (op 1 Januari 1920) genoten heeft tot f 2.400—.

Genoot het een bezoldiging of toelage van meer dan f 2.400—, dan ontvangt het over het *meerdere* een halve maand salaris.

Zij, voor wie de in Kolonialen dienst vervulde betrekking als een neven betrekking moet worden beschouwd, komen voor de uitkeering *niet* in aanmerking. Als nevenbetrekking wordt aangemerkt een ambt, waarvan de vervulling slechts een gedeelte van een dagtaak vordert.

Bij de berekening van deze uitkeering blijven kortingen voor pensioen buiten beschouwing en worden onderdeelen van een gulden verwaarloosd.

b. Mede wordt ten behoeve van het personeel bij het bijzonder onderwijs een maand salaris uitgekeerd, berekend naar een twaalfde gedeelte van het bedrag in 1919 aan subsidie uitgekeerd aan het bijzonder onderwijs.

c. De uitkeering zal plaats hebben zooveel mogelijk vóór het einde van het eerste kwartaal 1920 en berekend worden over de op den 1sten Januari 1920 of — in gevallen hierna onder *d* bedoeld — op den dag van het ontslag geldende, in geld vast gestelde bezoldigingen of hoofdtoelagen, zonder bijberekeningen bij de bezoldiging of hoofdtoelage van vaste, of andere toelagen.

d. Ambtenaren of beambten, die op 1 Januari 1919 in Kolonialen dienst waren en vóór of op 1 Januari 1920 den dienst op eigen verzoek eervol met pensioen hebben verlaten, komen voor de uitkeering mede in aanmerking.

e. Ambtenaren of beambten, die tijdelijk een andere hoogere bezoldigde betrekking waarnemen, ontvangen een uitkeering berekend naar het salaris, dat zij in hun eigenlijke betrekking verdienen.

f Ambtenaren of beambten, die op 1 October 1919 met verlof waren en op 1 Januari 1920 nog niet den werkelijken dienst hadden hervat, ontvangen de uitkeering berekend over het verlofsinkomen.

Overeenkomstig de Nederlandsche regeling wordt ook aan het personeel bij het bijzonder onderwijs een tegemoetkoming in eens gegeven. Het komt ondergeteekende daarom billijk voor, dat ook aan het Curaçaosche personeel een gelijksoortige tegemoetkoming wordt verleend.

Aangezien er op de begrooting voor 1920, die intusschen door de Tweede Kamer der Staten-Generaal is aangenomen, geen crédiet is aangevraagd tot betaling van de hier bedoelde uitkeering, heeft ondergeteekende gemeend langs dezen weg de goedkeuring van den Raad te moeten vragen tot het doen der voorgestelde uitgaaf.

Ontwapeningsplanen.

In *Het Vaderland* van 24 Dec. j.l. schrijft de gep. luitenant-general G. J. W. Koolemans-Beynen een merkwaardig artikel over onze Defensie.

Wij geven de voornaamste gedeelten van de hoogst interessante beschouwingen hieronder weer, waarbij wij door *cursiveering* op een en ander de aandacht vestigen.

Na een kort relaas over de oorzaken van den val van den Minister van Oorlog gaat de schrijver voort:

Zou deze loop van zaken niet aanleiding kunnen geven tot een ernstige overweging van de vraag, of eene *geheele ontwapening (tegenover een buitenlandschen vijand)* niet de voorkeur verdient boven het onderhouden van een niet volledig uitgeruste weermacht, die jaarlijks ettelijke millioenen zal verslinden?

In 1914 bij de mobilisatie ontbrak er ook nog veel, en hoeveel millioenen waren er toch niet volgens de achtereenvolgende oorlogsbegrootingen uitgegeven!

Laat ons de zaak eens van den grondslag af bekijken.

Tegenover wie moeten wij ons weerbaar maken?

Tegenover Duitschland? Toch zeker niet in de eerste vijftien jaren (den tijd van de bezetting). En daarna? Het komt mij voor, dat met den autocratischen regeeringsvorm ook het Duitsche militaristische stelsel, het elk oogenblik gereed zijn om zijn nabuur te bespringen, gevallen is. Mocht men het later onverhoopt weder gaan opbouwen, dan kan dit toch niet in het geheim geschieden, en zullen er nog ettelijke jaren voorbijgaan, eer het geheel is afgewerkt. Zoo noodig zou dan ook hier van koers kunnen veranderd worden. Krupp vervaardigt voorthands locomotieven en spoorwegwagens.

Tegenover Engeland? Indien er nog eens een groote oorlog uitbreekt, waar wij in betrokken worden (voor mij ligt dit in een heel ver verschiet) is Engeland onze natuurlijke bondgenoot, niet om ons zelven, maar uit welbegrepen eigenbelang. Onze prachtige havens aan de uitmonding der groote europesche rivieren mogen (van Engelsch standpunt beschouwd) wel in het bezit blijven van een kleine natie (evenals Antwerpen in Belgisch bezit; maar mocht Duitschland of Frankrijk ze willen bezetten, dan komt Engeland ons helpen, om hen er uit te verjagen.

Ik verwijs naar de Engelsche expedities in 1799, in 1809 en in 1813. Eerst toen in 1914 België's neutraliteit geschonden werd, verklaarde Engeland aan Duitschland den oorlog.

Mocht daarentegen eene Engelsche regeering er ooit aan gaan denken, zelf onze havens te bezetten om ze te behouden (wat ik bijna uitgesloten acht), dan geloof ik, dat noch Duitschland, noch Frankrijk daarmede genoegen zouden kunnen nemen.

Tegenover Frankrijk dan? Daargelaten, dat noch Duitschland, noch Engeland, het laatste vooral, eene Fransche bezetting van ons land lijdelijk zouden toezien, heeft in de laatste eeuw niets er op gewezen, dat een Fransche regeering dergelijk plan koesterde; van de Fransche republiek hebben wij uit den aard der zaak nog minder te duchten dan van het Fransche keizerrijk, en daarbij, wie denkt er nu in dezen tijd in Frankrijk aan een nieuwen oorlog?

Maar België dan? Och kom! Minister Hijmans moge in den laatsten tijd een kwaaie beurt gegeven hebben... minister Hijmans is België niet! Dat blijkt meer en meer. Daarenboven hebben de drie laatstgenoemde landen het vredesverdrag geteekend of zullen ze het eerlang teekenen, en daarmede wordt hun toetreden tot den volkenbond een feit. Moet men er nu op rekenen, dat dit verdrag binnen afzienbaren tijd ook voor hen een „vodje papier" zal zijn?

Heel Europa snakt naar rust. Moeten wij dan gewapend blijven, alsof we, evenals vóór 1914, elk oogenblik kunnen overvallen worden, terwijl niemand er aan denkt dit te doen?

Mogen wij het bericht in „Het Vaderland" van 20 November 1919 voor waar houden, dan moet de Deensche minister van verdediging Munch in het Folketing ca. gezegd hebben: „Wij moeten niet alleen ophouden met het versterken van Kopenhagen, maar ook *den dienstplicht opgeven* zonder het dienstplichtleger te vervangen door een leger van huurlingen, indien wij willen handelen naar den geest en de beginselen van het Volkenbondbedrag.

— Zou dit geen goed voorbeeld ter navolging kunnen zijn?

De Regeering moet evenwel de beschikking blijven gehouden over eene geoefende en gedisciplineerde krijsmacht als sterke arm om *haar gezag te allen tijde te kunnen handhaven*, wanneer onverhoopt de orde mocht worden verstoord.

De gep. generaal geeft dan een schema van de krijgsmacht, zooals hij zich die denkt, waarvan het voornaamste is:

Zoo mogelijk *afschaffing van den dienstplicht*

Een leger van vrijwilligers van plm. *10,000 man*, die goed gesalarieerd moeten worden, met ruime toestemming om te huwen, en die na den eersten oefentijd werkzaam gesteld worden in verschillende bedrijven, om zooveel mogelijk zelf het benoodigde voor het leger aan te maken.

In zulk een stelsel, zoo gaat hij voort, hetwelk natuurlijk berust op de toetreding tot den volkenbond, zou geen minister van oorlog of marine noodig zijn. De krijgsmacht zou kunnen staan onder den Minister van buitenlandsche zaken, aan wiens ministerie eene bijzondere afdeeling zou zijn toe te voegen, met een generaal als referendaris. De marine zou onder het ministerie van koloniën komen.

Dit schema dient slechts om de gedachte te bepalen.

Mocht die gedachte ingang kunnen vinden, dan zou er in de eerste plaats noodig zijn een minister voor legerliquidatie.

Hoeveel zoo'n krijgsmacht jaarlijks zou kosten, kan ik niet begrooten; doch het komt mij voor, dat men met *20 millioen* al een heel eind zou komen.

In elk geval zou eene groote besparing bereikt worden, en dit zou in dezen duren tijd een niet te onderschatten voordeel zijn.

Maar nog grooter zou het moreele voordeel wezen, dat Nederland door de daad van ontwapening zou toonen, mede het zijne te willen bijdragen aan het beginsel van *verbroedering der volkeren*, en aan het ophouden van de menschenslachtingen op groote schaal, waarvan wij nu weder vijf jaren getuigen zijn geweest.

Het zou een daad van beschaving zijn.

In 1870 heeft het kleine Nederland het voorbeeld gegeven aan Europa met de afschaffing van de doodstraf; laat het nu, vijftig jaar later, mede het voorbeeld geven voor de afschaffing van den broedermoord.

Berichten uit de Kolonie.

Voor hongerend Weenen.

Den 13n December ll. verzond het Centraal Bureau van het R. Kath. Huisvestigings-Comité in Nederland een extra goederentrein naar Weenen. Deze trein bestond uit 53 volgeladen wagons, ieder van 10 of 15 ton.

De hoofdleiding was in handen van Graaf H. Wolff-Metternich, Commissaris-Generaal en algemeen vertegenwoordiger bij Z Em. Kardinaal Piffl en de R. K. Organisaties te Weenen.

In verschillende gemeenten werden de wagons geladen en het Centraal Bureau wenscht gaarne uiting te geven aan zijn erkentelijkheid voor de groote welwillendheid en medewerking zoowel van het Bureau goederenvervoer te Utrecht, als van de chefs van alle stations van inlading en verzending ondervonden.

Van de 53 wagons waren er 39 geladen met aardappelen, en anderhalve met witte kool, welke dank zij de goede zorgen van Dr. G. Kusters te Tilburg door den Noordbrab. Chr. Boerenbond voor het noodlijdende Weenen waren bijeengebracht.

Verder vervoerde de trein o. a.: 104 zakken boonen en erwten, 20 zakken tarwe en rogge, 18 vaten gedroogde en ingemaakte groenten, 1000 KG. vet, 1000 KG. versch en gerookt spek, 800 KG. hammen, 200 KG. gerookt vleesch, 3000 KG. boter, 300 KG. kaas, 200 KG. cacao, 5 kisten melkpoeder, 6000 busjes gecondenseerde melk, 1500 KG. honing en jam, 600 KG. maizenameel, 15.000 KG. bouillonblokjes en kruidenierswaren, 200 KG. zeep, 500 KG. diversen en 500 pakjes versnaperingen.

Aan kleedingstukken werden met dezen trein verzonden:

900 stuks dames-bovenkleeding, 530 stuks heeren-bovenkleeding, 600 stuks meisjes-bovenkleeding, 505 stuks wollen ondergoederen, 164 stuks hoofdbedekking, 58 paar schoenen, 118 stuks beddengoed, 100 molton dekens, 460 stuks jongens-bovenkleeding, 3430 stuks diverse ondergoederen, linnen en katoen, 16 mantelcostumes, 70 dames mantels, 60 kindermantels, 54 costume-rokken, 4 pakken reparatielinnen en 10 balen kapok.

De volgende extra-goederentrein van het Centraal Bureau van het R. K. Huisvestings-Comité zou over drie weken vertrekken. Er waren daarvoor nog slechts 12 wagons vrij. Afdeelingen en personen die met dezen trein nog goederen willen doen verzenden, werden verzocht daarvan binnen 8 dagen mededeeling te doen aan het Centraal Bureau voornoemd, Zuid-Willemsvaart 168 's-Hertogenbosch.

De Amerikaansche Oorlogsboot.

Donderdagmorgen ten 9 uur, een dag later dan verwacht was, is de Amerikaansche Oorlogsbodem *Columbia* onze haven binnengevallen. Nog buiten de haven loste de Amerikaan zijn saluutschoten en terstond daarna bij het binnenvaren van den machtigen kruiser beantwoordden de kanonnen van het Waterfort deze attentie en speelde de muziek-kapel van ons garnizoen het Amerikaansche volkslied.

De *Colombia* maakt met zijn vier schoorsteenen een imponeerenden indruk. Zij is 415 voet lang, heeft 525 man aan boord en staat onder commando van den Schout-bij-nacht (Rear-admiral) SIMPSON. Zij behoort tot de vloot, die de haven van Guatánamo (Cuba) tot basis heeft.

Deze boot is al 27 jaar oud, behoort dus al tot een verouderd type, doch heeft in den Spaansch-Amerikaanschen oorlog in 1897 duchtig dienst gedaan, toen zij o a. drie Spaansche kruisers, waaronder de *Mexico* in den grond heeft geboord. Later deed zij meer dienst als *mercantil destroyer*, d. i. om vijandelijke koopvaardijschepen te achtervolgen en te bemachtigen waarvoor zij met haar 23 mijls vaart bijzonder geschikt is.

Het speciale doel van dit bezoek van de *Colombia* aan onze haven is, om officiëel het bezoek van de *Zeeland*, onlangs aan de havens van Porto-Rico gebracht, met een beleefdheidsbezoek te beantwoorden.

Waarschijnlijk blijft de *Colombia* tot morgen of Maandag in onze haven om van hier naar Colon en van daar weer naar Guatánamo te vertrekken.

Wij heeten de bemanning van harte welkom en hopen tegelijk. dat dit bezoek voor de bemanning zoo aangenaam mogelijk en aan onze bevolking niet onvoordeelig moge zijn.

Koloniale Raad.

In de Vergadering van den K. R., gehouden op Maandagavond 9 Februari, is de verordening tot regeling van de *Coöperatieve* Vereenigingen zonder gedachtenwisseling of hoofdelijken stemming aangenomen.

In diezelfde Vergadering werden de leden Maduro, Winkel en Lansberg, die aan de beurt van aftreding waren, allen tot 1ste candidaat gekozen en de Heeren Jossy C. Henriquez, J. J. Beaujon, en David de Marchena Jr tot 2den candidaat.

Onze Militaire Kapel.

Dengenen, die de concerten van bovengenoemde kapel geregeld bijwonen. en zoo langzamerhand de leden ervan leeren kennen, moet het dadelijk opvallen, als een bekend gezicht ertusschen mankeert. Zoo misten wij eenigen tijd geleden eerst den 1sten cornettist, toen den 1sten clarinettist, en nu weer verleden Zondag den basist. Naar de reden hiervan gevraagd, werd ons verteld, dat één den dienst met pensioen verlaten heeft. Evenals ieder ander, heeft ook de muzikant een tijd van komen en een tijd van gaan. Hiertegen valt dus niets te doen; maar wèl deed het ons vreemd aan, te hooren dat de twee anderen het muziekkorps verlieten, omdat zij bevorderd werden tot sergeant.

Dat het verlies in een kort tijdsverloop van drie eerste krachten bij een korps van 17 man zeer nadeelig moet werken op de uitvoeringen, behoeft geen nader betoog. Uit een en ander blijkt dus duidelijk met hoeveel moeilijkheden men te kampen heeft om geregeld de concerten te geven en op peil te houden. Daarom kunnen we niet genoeg de aangename avonden, die de militaire kapel ons bezorgt, waardeeren.

Hoewel tot nu toe die moeilijkheden overwonnen werden, loopt men, als het zóó doorgaat, groote kans, dat het korps uit gebrek aan krachten geheel zal verloopen, iets wat zeer te betreuren zou zijn voor ons eiland, Daarom willen wij voor degenen, die belang stellen in onze militaire kapel — en dit zijn er velen met ons — hier in het kort laten volgen, hoe het korps gevormd wordt, hoe het in stand gehouden of liever voor ondergang behoed wordt, en naar onze meening, een middel aangeven om de zoo zeer gewilde militaire kapel te behouden niet alleen, maar om ze op te voeren tot het hoogst mogelijke.

Van de korporaals en manschappen van het garnizoen kunnen er hoogstens 16 (!) man als muzikant worden aangenomen; wat zooveel wil zeggen, als dat iemand, die in zijn militaire loopbaan vooruit wil komen, geen muzikant kan blijven. Dat dit op het korps geen gunstigen invloed zal uitoefenen, behoeft niet nader te worden uiteengezet.

Naast hun militaire inkomsten genieten de muzikanten een maandelijksche toelage, die varieert, naar evenredigheid van hun muzikale bekwaamheid, tusschen 3 en 6 gulden. Dat dit geen artisten- betaling is, eveneens waar. Nu kan die betaling niet hooger zijn, omdat uit den post van f 900, die op de militaire begrooting voor de muziek is uitgetrokken, ook de aanschaffing van instrumenten, muziek, enz. moet worden bestreden.

Daarom moet ieder, die prijs stelt op het behoud van het korps, het zijne er toe bedragen om te geraken tot een verbetering van dat korps. Zonder in het minst critiek te willen uitoefenen op de militaire bepalingen, willen wij ons afvragen, of het niet mogelijk is in de formatie een een vast muziekkorps, liefst van 25 man, met een zeker aantal sergeanten, korporaals en minderen op te nemen. Hierdoor verkrijgt men, dat de muzikanten bij het korps bevordering kunnen maken, waardoor zij er langer bij blijven, en het korps door de hoogere sterkte een beter klankgehalte kan ontwikkelen. Nu zal men uit een militaristisch oogpunt dit bezwaar kunnen opperen, dat van een klein garnizoen niet gemakkelijk 25 man gemist kunnen worden voor de muziek. Maar men moet het muziekkorps hier niet alleen als garnizoenskapel beschouwen, maar tevens als een gouvernementskorps. Waar het door ondervinding meer dan eens gebleken is, dat dilettantenkorpsen hier tot nu toe nooit konden stand houden, waar een onlangs gedane poging om. een orkest op te richten van betaalde leden, op vele bezwaren stuitte, en waar men dus voor concerten alleen op het militaire korps is aangewezen, is het voor het prestige van ons eiland, dat door zoo vele vreemdelingen bezocht wordt, noodig, dat dit korps zoo goed mogelijk zij. En dit kan niet anders dan door het op een hoogere sterkte te brengen en zoowel de positie als de verdiensten van de muzikanten te verbeteren.

Het muziekkorps moet ook voor de vreemdelingen, die Curaçao bezoeken, een van de aantrekkingspunten zijn.

Verder zal er op de koloniale begrooting een post moeten worden uitgetrokken voor aankoop van instrumenten enz. Wij zijn er zeker van dat ook vele ingezetenen, die tot nu toe altijd kosteloos van het korps hebben kunnen genieten, er wel voor te vinden zullen zijn om iets bij te dragen tot het bereiken van het gewenschte doel.

Laten we daarom hopen, dat zoowel de militaire als burgerlijke autoriteiten zullen inzien, dat het muziekkorps hier onmisbaar is, en de noodige stappen zullen nemen om er een korps van te maken, waarop we trotsch kunnen zijn, en dat niet behoeft onder te doen voor die van de naburige plaatsen. De vooruitgang van onze militaire kapel moet samengaan met de vooruitgang van Curaçao.

Dankbetuiging.

Ontvangen van de Agentschap van de K. W. I. M. een sierlijke Wandkalender. reclame voor de beide stoomvaartmaatschappijen Kon. Ned. Stoomboot Mij en de K. W. I.M.

Zeilvaart.

Gedurende de maand Januari 1920.

Binnengekomen VAN		*Uitgezeild* NAAR	
Aruba	11	Aruba	18
Barahona	1	Barbados	2
Bonaire	37	Bonaire	37
Barbados	1	Bovenw Eilanden	1
Colombia	2	Colombia	1
Guanta	4	Cuba	2
La Guaira	1	Cumana	2
La Vela de Coro	9	Guadaloupe	2
Maracaibo	11	La Guaira	8
Margarita	1	La Vela de Coro	7
Pto Cabello	10	Maracaibo	16
Pto R'co	1	Martinique	2
St Kitts	2	Pto Cabello	5
Sto Domingo	2	Santo Domingo	1
Trinidad	1	Manzanilla	1
Tucacal	1	Pto Sucre	2
totaal	95	totaal	97

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Januari 1920 aandeden met vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M^3.			INHOUD IN M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Januari.	95	14,781	13,262	42	263,346	167,804
Vorige maanden						
Totaal.	95	14,781	13,262	42	263,346	167,804

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

Burgelijke Stand op Aruba.

GEBOORTEN.

	In 1919	In 1918
Totaal	293 kinderen.	357.

OVERLIJDEN.

	In 1919	In 1918
Totaal	123 personen.	147.

HUWELIJKEN.

Totaal 44 paren.

Uitbreiding van de Bevolking op Aruba gedurende 't jaar 1919.

293 — 123 = 170 personen.

Uitbreiding van de Bevolking op Aruba

in 1918.

357 — 147 = 210 personen.

Aruba heeft altijd de aandacht getrokken door zijn krachtige toename der bevolking en zijn groot geboorte-overschot. In het afgeloopen jaar zijn echter de gevolgen van den uittocht der Arubianen naar Cuba op de registers van den Burgerlijken stand reeds merkbaar geworden.

In **1918** was het geboortecijfer 357, doch in **1919** slechts 293 kinderen.

Vooral was het verschil in de buitendistricten bijzonder groot, toen daar in 1918 *meer dan het dubbele* aantal kinderen geboren werd dan in 1919. Daar in den loop der vorige maand weer reeds minstens 280 Arubianen naar Cuba vertrokken zijn, is het te verwachten dat het verschil in 1920 nog veel grooter zal zijn.

Suriname.

Professor J. A. GRUTTERINK, hoogleeraar aan de Politechnische Hoogeschool te Delft, dezelfde die in 1911 te zamen met den Heer Duijfjes hier het onderzoek geleid heeft omtrent den omvang van de phosphaat op Santa Barbara, is de vorige maand met het SS. Oranje Nassau in Suriname aangekomen, om daar een onderzoek in te stellen naar ijzererts, dat naar beweerd wordt daar in het binnenland in groote hoeveelheid is aangetroffen.

Tabaks-accijns.

In Nederland is een wetsontwerp ingediend door den Minister van Financiën tot heffing van tabaksaccijns.

Nadat het den Minister was gebleken, dat tegen het ontwerp bezwaren bestonden, heeft hij zich omtrent de juistheid van het stelsel doen voorlichten. De daartoe ingestelde commissie had tot opdracht er rekening mede te houden, dat uit een belasting op tabak, sigaren en sigaretten een jaarlijksche bate van f 20.000.000 moest worden, verkregen.

Zij acht die opbrengst verzekerd, indien van den kleinhandelsprijs van tabak en sigaren een accijns van 10 % en van dien van sigaretten een accijns van 15 % wordt geheven, terwijl het invoerrecht van gekorven tabak, snuif en andere gefabriceerde tabak, evenals dat van sigaren op 30 % der waarde, dat van sigaretten op 45 % der waarde zal zijn te brengen.

Zich vereenigende met deze conclusies, meent de Minister deze wijzigingen te moeten aanbrengen.

Boekbespreking.

Waarom en in hoever heeft de Paus de tijdelijke macht noodig? door P. Irenaeus de Bruyn, O. P. — Wed. J. R. van Rossum, Utrecht.

Het Romeinsche vraagstuk is nog steeds aan de orde. Nog kort geleden heeft Z. H. Benedictus het in een encycliek verklaard: „Terwijl Wij van harte hopen, dat de vrede tusschen de volken worde hersteld, wenschen Wij ook, dat het Hoofd der Kerk moge ophouden te verkeeren in die onnatuurlijke positie welke ook voor de rust der volken in meerdere opzichten ten hoogste schadelijk moet geacht worden."

De schrijver van bovengenoemd werkje is de Eerw. Pater Irenaeus de Bruyn O. P. eerst kapelaan op Bonaire, nu Pastoor op St Kitts. Het boekje is onder den stempel der apologetische vereeniging *Petrus Canisius* verschenen, en behandelt het vraagstuk op degelijke en duidelijke wijze. Hij toont de belangrijkheid en actualiteit ervan aan en wijst op den waren aard van het geestelijk primaat. Hij bewijst uit de natuur van het pausschap en uit zijn werking in de geschiedenis dat het een goddelijk recht van den Paus is zijn geestelijke vrijheid gewaarborgd te zien door wereldlijke macht.

Die wereldlijke macht heeft gedurende twaalf eeuwen bestaan in het bezit der pauselijke Staten. De waarborgenwet van 1870 heeft ze in geenen deele kunnen vervangen. Hoe in de toekomst 's Pausen recht op wereldlijke macht zal moeten gewaarborgd worden, over deze vraag heeft Paus Benedictus XV zich nog niet uitgelaten. Het is mogelijk dat het middel daartoe gevonden wordt in een andere regeling dan het herstel van den vroegeren Kerkelijken Staat, maar zeker is dat de Paus nooit een schikking kan aanvaarden, die zijn wereldlijke macht niet volkomen voor de heele wereld waarborgt.

De redeneering van den schrijver wordt gestaafd met verschillende aanhalingen zoowel uit pauselijke encyclieken als uit andere gezaghebbende geschriften.

Het Koloniaal Weekblad schrijft:

„Het Algemeen Nederlandsch Verbond, groep *Nederlandsche Antillen* schijnt zich voor de vereenvoudigde spelling verklaard te hebben. Ten minste de „Cur. Crt." deelt mee, dat de ledenvergadering zich vereenigde met het bestuursvoorstel „om stappen te doen, om de vereenvoudigde spelling in de Kolonie ingevoerd te krijgen". De „Amigoe" is daarover maar weinig gesticht en niet ten onrechte meenen wij. Vooreerst hier zij geen ander verband tusschen doel en streven van het A. N. V. en de vereenvoudigde spelling dan dat de voorzitter der groep inspecteur van het onderwijs is en waarschijnlijk als specialist voorstander van „het Kollewijnsch", zooals de „Amigoe" het noemt.

Voor de propaganda voor de Nederlandsche taal verwachten wij op deze wijze weinig goeds. Eene van de groote moeilijkheden van het Papiamentsch is, dat het geen schrijftaal is, en door invoering van „de" vereenvoudigde spelling brengt men dezelfde verwarring in het Nederlandsch, nu nog geen officieele keuze gedaan is. Niemand zal willen beweren, dat het op den weg der kolonie ligt, hier het voorbeeld te geven, nu de Minister van Onderwijs na het rapport der laatste staatscommissie verklaard heeft nog geen keus gedaan te hebben, al voelde Z. Exc. aanvankelijk veel voor het systeem van prof. Muller, in diens nota bij het rapport ontwikkeld."

Een West Indische Kalender.

De West-Indische Kamer te Amsterdam heeft het initiatief genomen tot het uitgeven van een West Indische kalender in 12 bladen, waarop voorkomen de voornaamste gegevens met betrekking tot Suriname en Curaçao. Het doel is, dat voor iederen zakenman de aanteekeningen praktische aanwijzingen zullen zijn. Door het verleenen van een subsidie heeft de kamer er toe mede gewerkt, dat de prijs door de uitgevers kan worden gesteld op 75 cents franco thuis. De Kamer hoopt dat de West Indische kalender in ieder kantoor een plaats zal vinden. Bestellingen te doen bij de uitgevers de Amsterdamsche Boek- en Steendrukkerij, Warmoesstraat, Amsterdam.

Wij hopen dat de Kalender ook in onze kolonie een ruime verspreiding zal vinden.

K. W. I. M.

Naar het Correspondentiebureau *Vaz Dias* verneemt, is de proef door de Kon. West-Indische maildienst genomen met *de vaart op de Antillen en Midden-Amerika*, zoo goed uitgevallen, dat besloten is eene vaste vierwekelijksche verbinding in het leven te roepen.

(*Kol. Weekbld*).

Van een landgenoot.

In afl. 2 en 3 van dl. III van: *Onze Missiën in Oost en West*, het tijdschrift van de *Indische Missievereeniging* komt een artikel voor: „Geneeskunde en Ziekenverpleging in Nederlandsch West-Indië," door E. Q. v. d. Veen Zeppenfeldt. (Met een bijlage: Lijst van die planten, die in de kolonie Curaçao inheemsch zijn, met opgave der inlandsche benaming en tevens waarde hebben voor de geneeskunde, samengesteld door G. J. Simons en N. Anslijn).

Dit artikel is eveneens afzonderlijk als brochure verschenen.

Koloniale Postspaarbank.

Gedurende de maand November

Kantoren		belegd	teruggehaald
Willemstad		f 4,627,44	f 5,895,98
2o district	Curaçao	158,50	679,48
3o „		—	—
4o „		—	3,—
5o „		55,—	12,—
Oranjestad	Aruba	142,05	648,90
3o district		—	—
Kralendijk	Bonaire	981,—	317,50
Rincon		3,—	25,—
Philipsburg St Mart		16,695,18	1,642,50
Oranjestad St Eust.		1,119,48	280,89
Bottom	Saba	925,—	55,33
Windwards		31,—	—
	Totaal	f 24,733—	f 9,508,50

Officieele Berichten.

De heer R. D. de S. Arends is benoemd tot „koloniaal schrijver, secretaris van den Raad van politie, notaris, scheepsmeter en hypotheekbewaarder op Bonaire.

Aan Mevr. J. S. G. Haayen-Spit, onderwijzeres 1ste klasse aan de Wilhelminaschool alhier, is om gewichtige redenen drie maanden verlof verleend. Mevr. J. A. C. van Royveroy van Nieuwaal, tijd. onderwijzeres 2de klasse aan de Hendrikschool, is overgeplaatst naar de Wilhelminaschool en Mej. S. A. M. Neumann, onderwijzeres 3de klasse, van de Wilhelminaschool naar de Hendrik school.

Havana en omstreken zijn, wegens pokken aldaar, op grond van de quarantaine-verordening, besmet verklaard.

De Landbouwkundige G. B. Dussel is in activiteit hersteld; en de tijd. landbouwkundige Dr. P. J. van Bremen eervol ontheven uit die betrekking.

Aan Mevr. N. J. C. van Breemen-Kruyt, hoofd der Wilhelminaschool alhier is op grond van tienjarigen onafgebroken dienst in de kolonie een jaar verlof naar Nederland verleend.

Aan Mej. S. A. M. Neumann, onderwijzeres 3e klasse is tot herstel van gezondheid tien dagen verlof verleend, en Mej. A. C. Winkel, in het bezit van de akte van bekwaamheid als onderwijzeres 3de klasse, is werkzaam gesteld aan de Hendrikschool.

Aan den agent van politie 1ste klasse W. M. Koenen is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den agent van politie 2de klasse M. Crast is tot verder herstel van gezondheid veertien dagen verlofs verlenging verleend,

A. Durand is tijdelijk benoemd tot schrijver op het kantoor van den Inspecteur van het onderwijs.

De tijdelijke motordrijver van de havenpolitie-motorboot B. A. F. Helburg is op zijn verzoek eervol van die betrekking ontheven.

De hulpseiner bij den post voor D. T. alhier M. A. Evertsz is op zijn verzoek wegens ongeschiktheid voor den dienst eervol ontslag als zoodanig verleend.

De heeren A. K. Valk en J. G. C. Sr. zijn benoemd tot plaatsvervangend kantonrechters op St Eustatius.

Verbrand.

Gisteren kwam een jonge vrouw van *Groot-Kwartier* te dicht met haar kleeren in aanraking met het vuur van haar komfoor, waardoor haar kleeren in brand geraakten, en zij in een oogwenk in lichten laaien vlam stond. Over haar geheele lichaam ontving zij vreeselijke brandwonden, zoodat er maar weinig hoop bestaat op haar behoud. In deernis-waardigen toestand werd de ongelukkige gisterenavond ter verpleging in het St. Elizabeth's Gasthuis opgenomen, waar haar terstond de laatste H. H. Sacramenten der stervenden werden toegediend.

Van heinde en verre.

— Volgens een Fransch draadloos telegrafisch bericht zal te Parijs de grootste tentoonstellingshal van de wereld gebouwd worden. De gemeenteraad van Parijs heeft namelijk besloten een tentoonstellingsgebouw van ongewoon groote afmetingen op te richten op het terrein der oude Parijsche vestingwerken, die men bezig is te slechten.

Het gebouw moet in vier jaar voltooid worden en er zal een hal toe behooren, die 435 meer lang, 155 meter breed en 54 meter hoog zal zijn. Deze hal zal de grootste localiteit ter wereld zijn. Het geheele gebouw met de zij-galerijen en toegangspoorten zal een oppervlakte van ongeveer 7½ H. A. bestaan. Het zal omgeven worden door een park van 8 H. A.

— Niet de grootste is Chicago met haar twee en een half millioen inwoners, maar wel de stad, die in den kortsten tijd dit getal bereikte.

Het ligt prachtig aan de Groote Meren en tal van spoorwegen en was als 't ware geboren tot een centrum van industrie; waardoor het binnen een eeuw tijds kon worden wat het is. Want honderd jaar geleden woonden er nog geen ..... honderd menschen op die plek.

En jaarlijks worden er 10,000 huizen bijgebouwd.

Hoe sterk het zakenleven is, blijkt uit het feit, dat er meer postpakketten komen en gaan dan in de vijf andere grootste steden van Amerika te zamen.

Hoeveel is er ten postkantore aan quitanties en postwissels wordt behandeld, bereikt een bedrag, vier maal zoo groot als in geheel Nederland.

Er rijden dagelijks van en naar Chicago 15.000 treinen.

Van de industrieën zijn de reusachtige slachterijen 't meest bekend, waar per jaar 2.500.000 stuks runderen worden verwerkt en driemaal zooveel varkens.

Maar niet minder belangrijk is de fabricage van landbouwwerktuigen en van slaapwagens: Pullmann-cars, die reeds meer dan 25 000 bedden beschikbaar stellen voor moede reizigers ......

Chicago houdt van spoed.

—Uit Vancouver wordt melding gemaakt van verhalen over „wonderbaarlijke" goudvondsten in de streek van het Coper Lake, 65 mijlen ten noorden van Le Pas, in Manitoba en ook bij Contact Bay, omstreeks 200 mijlen ten Oosten van Winnipeg. Naar beweerd wordt, kwam onlangs te Le Pas een man aan met een kano, volgeladen met zakken goud!

De toeloop naar de nieuwe goudvelden is geweldig.

Het verhaal van de goudvondsten klinkt als een oud Klondyke-verhaal. Jacob Cook, een Indiaansche prospector, struikelde op weg naar zijn hut aan het Coppermeer en viel over een uit stekend, roodachtig stuk kwartsgrond. Door het vallen uit zijn humeur gebracht, sloeg hij met zijn houweel op den steenklomp en zag toen wat goud glinsteren. Binnen enkele minuten opende hij een tien centimeter wijde ader van verscheidene voet diepte welke volgens de verklaring van essayeurs bijna uit zuiver goud bestaat.

— Sir John Alcock de Engelsche vlieger die het eerst den Atlantischen Oceaan overgevlogen was en daarmee den prijs van de *Daili Mail* van 10000 p. st. had verdiend, is verongelukt.

Zijn vliegtuig geraakte uit Engeland op weg naar de Parijsche tentoonstelling in een storm onklaar, het stortte in Normandië naar beneden en in een kleine boerenhoeve te Cottévrard is hij aan zijn wonden bezweken. De dokters uit Rouaan kwamen bij hem, toen hij juist overleden was.

Movimiento Marítimo
Di 4 te 11 di Feb.

A drenta.

Dia 4 di Feb

van Renselaer vap hol di Amsterdam
Barbadian vap ing di Europa
Lijsefiord vap noru di La Guaira
Virginia gol hol di La Vela

Dia 5 di Feb

Monserat vap span di Pto Colombia
Caracas vap am di New York
Julia Amalia gol ven di La Vela

Dia 6 di Febr

Maria Leoncito gol hol di Aruba
Torild vap sueco di St Vincent

Dia 7 di Feb

Diana vap hol di Maracaibo
Fedalme gol hol di Bonaire
Themis gol ven di Maracaibo

Dia 8 di Feb

El Paso gol col di Rio. Hacha
Gacela gol hol di Maracaibo
Estelle gol hol di Barlovento

Dia 9 di Feb

Stavangeren vap noru di Maracaibo
Lelia gol hol di Bonaire
Lake Copley vap am di Pto Colombi
Julia Isabel gol ven di La Vela

Dia 10 di Feb

Merida vap am di Pto Cabello
Samson rem ven di La Guaira
Willemstad lan ven di La Guaira
Maria gol hol di Bonaire

Dia 11 di Feb

Lijsefiord vap noru di Maracaibo
Confi tencia gol ven di Maracaibo
Ansaldo V vap ita di Pto Cabello
Maria gol hol di Maracaibo
Loisiana gol am di Maracaibo

Dia 12 di Feb

Columbia vap am di gera di Ponce
Caracas vap am di Pto Cabello
Ceres vap hol di Pensacola
Venetia hol ven di Aruba
Virginia gol ven di La Vela
Aida gol hol di Aruba

Dia 13 di Feb

Atlas rem hol di Maracaibo
Pto Cabello lanch hol di Maracaibo
Lelia gol hol di Aruba

A sali.

Dia 4 di Febr

Stavangeren vap noru pa Maracaibo
Abeona gol hol pa Chaparra Cuba
Hirondelle brik hol pa Maracaibo
Atlas rem hol pa Maracaibo
Pto Cabello lan ven pa Maracaibo

Dia 5 di Febr

van Rensalaer vap hol pa Colon
Caracas vap am pa La Guaira
Lijsefiord vap noru pa Maracaibo
Monsarat vap span pa Pto Cabello
Barbadian vap ing pa Colon
Maria gol Dom pa Sanchez
Carolina gol Dom pa Asua

Dia 6 di Feb

Torild vap sue pa Gutenburg
Felicidad gol ven pa Maracaibo
Lelia gol hol pa Bonaire
Maria gol hol pa Bonaire

Dia 7 di Feb

Sigogne vap ing pa Maracaibo
Silfide gol ven pa Maracaibo
Nereida gol hol pa Pto Cabello
Segunda Maria gol col pa Rio. Hacha
Maria Leoncita gol hol pa Aruba

Dia 8 di Feb

Ariminta gol hol pa Pto Colombia
Lilian A Barnes gol ing pa Barbados

Dia 9 di Feb

Lelia gol hol pa Aruba
Virginia gol hol pa La Vela

Dia 10 di Feb

Diana vap hol pa Maracaibo
Clara gol col pa Maracaibo
Glady Smith gol ing pa Barbados

Dia 11 di Feb

Republica gol dom pa St Domingo
Shemis gol ven pa Maracaibo
Ansaldo V vap ita pa [illegible]

Dia 12 di Feb

Caracas vap am pa New York
Ceres vap hol pa [illegible]
Stavangeren vap [illegible] pa Cuba
Lijsefiord vap [illegible] pa New York
Gacela gol hol pa Maracaibo
Luisiana gol [illegible] pa Maracaibo

Dia 13 di Feb

Samson [illegible] pa Pto Cabello

Buitenland.

Frankrijk.

Door het verwoeste gebied in Noord-Frankrijk zijn Nederlanders met auto's gereden om deze wagens naar ons land te brengen.

Een der reizigers vertelt aan het *„Vaderland"*:

„Op het eerste gedeelte van den weg naar Reims is betrekkelijk weinig te zien. Wel zijn alle dorpen zwaar geteisterd, om de drie huizen is er geregeld een, dat in puin ligt. Maar blasé word je zelfs op 't gebied van oorlogsellende. Al die stukgeschoten huizen gaan je op den duur maar matig interesseeren. Je speurt de velden af, benieuwd of er niets anders van den geweldigen strijd is te zien gebleven. Buiten de dorpen zou men niet zeggen in een land te zijn, waar nog zoo kort geleden de oorlog is overheen gegaan. Slechts aan de vernielde wegen en daar waar deze door boomen begrensd zijn, die zonder uitzondering niet meer dan naakte stammen zijn is het te bemerken, dat hier iets bijzonders heeft plaats gehad. Zoo ver het oog reikt, zijn de landerijen keurig in orde en slechts bij eenige oplettendheid kan men aan de geringe bodemverheffingen zien, dat er loopgraven of veldwerken hebben gelegen. Voor de rest is alles met een prijzenswaardigen ijver weer gelijk gemaakt en in cultuur gebracht. Waar nauwelijks een jaar geleden de slagvelden waren, gaat thans alweder de ploeg. Met welk een haast men de bebouwing van den bodem weer heeft opgenomen blijkt treffend hieruit, dat ergens bij Reims midden in de akkers een omgeworpen tank ligt. Men had niet eens de moeite genomen het ding weg te sleepen, maar er eenvoudig om heen geploegd en gezaaid. Opmerkelijk is het weinige verkeer op deze wegen. Particuliere auto's ziet men zoo goed als niet. Camions (militaire vrachtauto's) echter des te meer. Allerlei menschenrassen ziet men hier in den soldatenrok. Japanners, Negers, Chineezen en wat al niet. Verder beperkt het wegverkeer zich tot boerenwagens, altijd met twee, soms met drie paarden voor elkaar bespannen wat blijkbaar op de lange en soms vrij steile hellingen, die hier schering en inslag zijn, gemakkelijker trekt dan de bespanning zooals bij ons naast elkaar. Massa's Duitsche krijgsgevangenen, onder opzicht van poilu's in de nieuwe blauwe uniform met den stalen-helm op en bajonet op 't geweer, zijn hier aan 't opruimen van bouwvallen en het herstellen van de wegen. Zij zien er weldoorvoed uit, en de lijntrekachtige wijze waarop zij hun werkzaamheden vervullen, vestigt niet den indruk, dat zij als slaven behandeld worden. In een groot houten barakkenkamp in de onmiddellijke nabijheid van Reims zijn er een groot aantal zeer behoorlijk ondergebracht. Een van mijn reisgenooten spreekt er een aan, en het stemt aangenaam te vernemen, dat het voedsel voldoende en goed, en de behandeling behoorlijk is."

De hulp van boven.

Bij de huldiging van Kardinaal Mercier na de terugkomst van Z. Em. uit Amerika te Mechelen, wees de Kardinaal er op, dat de lof niet aan hem, maar aan God toekwam. Zonder Hem kunnen wij niets. Het opperste Wezen leidt ons bij onze handelingen.

Ook in Amerika had hij die overtuiging kunnen constateeren. Op het eerste gezicht lijkt dit vreemd voor een volk, dat slechts schijnt te leven voor de vermeerdering van zijn aardsche goederen, maar toch, zoo riep kardinaal Mercier uit, overal waar ik mij bevond tegenover de „businessmen", overal heb ik in hen een diepgeworteld geloof in de Godheid ontdekt. Ja, deze lieden, die niets anders schijnen te aanvaarden, dan de suprematie van het geld, erkennen die van het Opperwezen. Welk een les!

Vervolgens sprak de Belgische primaat over Adolphe Prins, den pas overleden oud-rector van de vrije universiteit te Brussel, een man van vrijzinnige gedachten, die ten slotte vóór zijn dood toch ook tot dezelfde overtuiging kwam.

En dan de groote overwinnaar van dezen oorlog, maarschalk Foch.

De Kardinaal vertelde van hem het volgende:

Voor het banket, dat op het koninklijk paleis plaats had, ter eere van den president der Fransche Republiek, drong Foch, terwijl men wachten moest op de souvereines, zich plotseling door de groep van gasten naar den Kardinaal. „Men verteit dat ik een genie ben" zeide Foch. „Wat is een genie? En wie kan er aanspraak op maken, zonder de groote hulp van boven. Neen, ik ben geen genie. Ik was niets anders dan een instrument."

— Maar God kiest zijn instrumenten uit, antwoordde de Kardinaal, en iedereen is niet waardig gekozen te worden.

— Neen, herhaalde de maarschalk, ik was niets anders dan een instrument. Dikwijls zag ik mij geplaatst tusschen twee tegenover gestelde richtingen. Ik kon geen besluit nemen; zoowel links als rechts waren er motieven om te handelen. Maar mijn aarzeling werd weggenomen op de volgende wijze: ik deed een akte van geloof en begon.

Dat was mijn methode, zei de maarschalk en zoo ik eenmaal een weg had gekozen, volgde ik hem tot het doel was bereikt.

Zoo had Foch getuigd van zijn groot geloof, aan den Kardinaal, die zijn rede besloot met de volgende woorden: mijn eenige verdienste is, dat ik mijn vertrouwen heb gesteld in God en het Vaderland. Ik had vertrouwen in de hulp van boven en in de bestemming van België. Dat was voldoende.

Z. H. de Paus en de Polen.

Aan de *Croix* wordt uit Rome geseind over de plechtigheid, waar aan de nieuwe Kardinalen de baret werd verleend.

Uit naam van hen allen sprak de oudste, Z. Em. kardinaal Bertram, woorden van dank.

Z. H. zeide daarop, dat ook in deze donkere tijden nog wel enkele lichtstralen schijnen.

Zich tot de twee nieuwe Poolsche kardinalen wendend, zeide de Paus: Wij vertrouwen op de zichtbare bescherming der H. Maagd ten opzichte van Polen.

Toen Paus Pius IX, zaliger gedachtenis, het verlangen te kennen gaf, dat een der kandelaars, hem bij gelegenheid van de heiligverklaring van St. Josaphat aangeboden, in het Poolsch college te Rome bewaard zou blijven, om eens tot teeken van bevrijding naar Warschau te worden teruggebracht, hechtten wel weinigen geloof aan de profetische woorden van Onzen Voorganger.

Thans, zeide de Paus, kan die wensch in vervulling gaan. Meer dan 50 jaren nadat de voorspelling werd uitgesproken, zult gij het embleem van Polen's bevrijding derwaarts brengen.

En gij zult uw volk zeggen, dat de H. Stoel, die altijd zooveel belang stelde in het lot van de Polen, thans, blij om de bevrijding van uw land, nog met meer liefde Polen zal omringen en vurig wenscht, dat steeds innig Polen en de H. Stoel vereenigd blijven.

Alvorens zich in Zijn apartementen terug te trekken, bracht de Paus een groet aan dr. Kowalski, den gezant van Polen bij den H. Stoel, die de plechtigheid bijwoonde.

Amerika.

Volgens de *Westminster Gazette* zijn er tegenwoordig in de Vereenigde Staten niet minder dan 20.000 dollar-millionairs — menschen, die een vermogen van een 2½ millioen gulden, of een daarmee overeenstemmend inkomen bezitten — en dat deze categorie van rijkaards met 2000 per jaar toeneemt.

Tot de klasse der millionairs behooren er velen, die een *inkomen* hebben van flink over $ 1.000.000 's jaars. Er zijn er bij die belasting betaalden van een inkomen tusschen 1 en 1½ millioen dollar 's jaars. Vier zijn er die belasting betalen van een inkomen van $ 5.000.000 's jaars.

In den loop van den oorlog zijn er 12.000 dollar-millionairs bijgekomen.

Natuurlijk wil dit niet zeggen, dat daar geen armen, of minvermogenden meer zijn.

Ook in de Ver. Staten hebben woeker en kettinghandel aan de gemeenschap hun zwaren druk doen gevoelen en dit houdt nog steeds aan.

De opstapeling van reusachtige vermogens geschiedt in Amerika, zoowel als in Europa, ten koste van velen, die diep gaan onder de knellende eischen van het dure leven.

Maar toch vertoont Amerika een geheel ander beeld en heeft het én economisch én financieel een voorsprong op de Europeesche Natiën verkregen, welke het een sterk overwegende positie verschaft.

De „oude wereld" staat voor honderden milliarden bij de Ver. Staten in de schuld.

Zij is afhankelijk geworden van het land der Yankees.

Haar afzetgebieden, haar handel en industrie zijn voor een groot deel in handen van Amerikanen (ook van Oost-Aziaten) overgegaan.

Alcoholizar el Organismo.

Fíjese usted bien en esta frase y luego de darse cuenta de lo que significa, pregúntese si debiera engañarse a si mismo tomando medicinas de composición alcohólica.

Sermones aparte, el alcohol, es decir el gusto por la bebida es la peor plaga de la humanidad, cuando conduce a excesos; y cada toma de esas medicinas que lo contienen contribuyen para esclavizar en más o menos grado a millares de hombres mujeres y niños. Sobre sus consecuencias es lo que "importa" reflexionar. Tomando EMULSIÓN DE SCOTT se adquiere robustez sin el peligro del alcoholismo. 8

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
Chicago 1893, en
„ Curaçao. Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910
Curaçao, Waterkant Otrabanda

BEKENDMAKING.

De ondergeteekenden maken hierbij bekend, dat de trekking der loterij ten behoeve van de R. K. armen, goedgevonden bij schrijven van den Procureur-Generaal, dd. 29 November 1919 No. 10, zal plaats hebben op Maandag 16 Februari a. s. des morgens ten 9 ure, op het Raadhuis.

Het bestuur van de
LIGA DI SOCORRO.
Louisa Meyer.
Urania van Eps.
2—2 *Lydia Martis.*

Bekendmaking.

De verkoop van Zilveren, Gouden en Juweelen voorwerpen, beleend ter Spaar- en Beleenbank van 1sten **September 1918** t/m 31e **December 1918**, onder **No. 2983 W** t/m **No. 419 X** zal plaats hebben op Donderdag, den 12n Februari 1920 a. s. en volgende Donderdagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen, door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, den 7 Februari 1920.

De Voorzitter
7 C. S. GORSIRA.

JARABE DE AMBROZOIN

TOS BRONQUITIS ASMA. LARINGITIS — JARABE DE — TOS FERINA TUBERCULOSIS AFECCIONES RESPIRATORIAS

AMBROZOIN

ALIVIA LA TOS Y LA RESPIRACION DIFICULTOSA; ESTIMULA LA EXPECTORACION, ALIVIA LA INFLAMACION REPRIME LOS SUDORES NOCTURNOS, FORTALECE LA RESPIRACION Y DOMINA EL DESASOSIEGO.

JARABE DE AMBROZOIN

AMERICAN APOTHECARIES COMPANY, New York.

SALVITAE

EL MEJOR SOLVENTE DEL ÁCIDO ÚRICO.

Salvitae

PARA GOTA, REUMATISMO Y AFECCIONES DE LOS RIÑONES Y VEJIGA.

Veranderbare Dotale Polissen.

De **Veranderbare Dotale Polissen** van de Colombiaansche Mutualiteits-Maatschappij omvat al de veroveringen van het hedendaagsche assurantie-wezen, in tijdperken van 10, 15, 20, 30 en 35 jaar, volgens onderstaand voorbeeld van iemand, die zich op 30 jarigen leeftijd eerst verzekerde bij dotale polis van 25 jaar voor eene som van $ 5000.—, zijnde de jaarlijksche, door hem te betalen premie $ 222,40.

Mocht de verzekerde vóór het 18e jaar, nadat de polis hem is verleend komen te sterven, dat zal de familie of zullen de in het stuk aangewezen rechtverkrijgenden het verzekerde bedrag van $ 5000.— in gereed geld ontvangen, doch indien het overlijden van den verzekerde plaats heeft in het 18e jaar of later, dan zullen de ontvangsten aldus zijn:

18e jaar	$ 5443.60
19e „	„ 5962.30
20e „	„ 6511.95
21e „	„ 7096.20
22e „	„ 7715.—
23e „	„ 8372.—
24e „	„ 9667.25
25e „	„ 9802.50

Aangezien de accumulaties berekend worden tegen een samengestelden interest, hooger dan speciaal andere buitenlandshe verzekeringsmaatschappijen waarborgen, beveelt men hun aan, die voordeelige zaken wenschen te doen, een over dit polis-stelsel handelend prospectus te vragen ten kantore van de Mutualiteits-Bank, Agentschap van Curaçao.

Curaçao, 11 October 1919.

MUTUALITEITS-BANK.

AGENTSCHAP VAN CURAÇAO,

door de MUTUALITEITS-BANK te Bucaramanga, Colombia, op dit eiland opgericht.

Maatschappelijk kapitaal $ 500,000 Goud.

Het belast zich met:

a. den aan- en verkoop van wissels;
b, incasseeringen bij opdracht;
c. commissie-handel in 't algemeen;
d. de vertegenwoordiging van buitenlandsche handelshuizen;
e. de ontvangst en afzending van scheepsladingen.

Dit Agentschap, dat correspondenten heeft in de voornaamste steden van het Buitenland, waar er Banken zijn, neemt gelden a deposito in **Guldens, Pndn. Sterling, Peseta's** of **Francs** voor den termijn van niet minder dan een jaar, met voorafgaand advies van eene maand, een jaarlijkschen interest van **8** pCt toekennend.

Aangezien de directeur van dit Agentschap, de heer J. P. G. ECKER, terzelfdertijd gemachtigde-generaal van de Colombiaansche Mutualiteits-Maatschappij **Todos Para Todos** en van de Mutualiteits-Hypotheekbank van Bucaramanga, Colombia, is, die elk een kapitaal van $ **500,000 Goud** heeft, vertegenwoordigt het ook die twee ondernemingen, zich dientengevolge eveneens belastend met de verrichtingen, die ten deele hare voornaamste zaken onderscheidenlijk uitmaken, nl.

f. de aanneming van verzekeringen op het leven, en
g. den verkoop van effecten.

20—26 Curaçao, 1 October 1919.